

Het feestje van de CITO-toets

Basisschool De Stokland (Son & Breugel) is opbrengstgericht: zij helpt de kinderen het beste uit zichzelf te halen om vervolgens een optimale start te maken in het voortgezet onderwijs.¹ De school wachtte dan ook met kloppend hart op de uitkomsten van de Eindtoets Basisonderwijs van het CITO. Zullen de individuele CITO-scores van de leerlingen aan de prognose beantwoorden die de leerkrachten in hun eerdere schooladvies geformuleerd hebben? Alle leerlingen van groep 8 waren woensdag in de gymzaal verzameld waar de uitslagen geopenbaard zouden worden. Maar de schooldirectie had ook een cameraploeg van het Jeugdjournaal uitgenodigd, want zij had een verrassing in petto (NOS 12/5/2017).² Maud werd naar voren geroepen en zij kreeg te horen dat zij, in heel Nederland, één van de vijf leerlingen is die dit jaar alle 220 items goed hebben beantwoord. Luid applaus. Bovendien bleek maar liefst 32% van het Stoklandse uitstroomcohort minder dan 20 items fout te hebben beantwoord, wat hun (evenals Maud) de hoogst mogelijke score (550 punten) oplevert. Om in aanmerking te komen voor het vwo hebben leerlingen minimaal 545 punten nodig (zie tabel I), maar mede dankzij deze uitblinkers kwam **het rekenkundig gemiddelde van groep 8 als geheel** op 545,2 uit (ED 11/5/2017).³ Lisette van den Beld heeft zich echter groen en geel geërgerd aan deze reportage van het Jeugdjournaal. In een open brief op haar Facebookpagina legt ze uit waarom.⁴

Tabel I: Gewenste CITO-scores per type brugklas⁵

vervolgopleiding (type brugklas)	gewenste score op CITO-Eindtoets	gewenste score voor gemengde brugklas	
vmbo-basis	501-520	519-525	-
vmbo-kader	523-528		-
vmbo-t / vmbo-gemengd	529-533	533-536	-
havo	537-540		540-544
vwo	545-550		

Ze heeft er geen bezwaar tegen dat De Stokland een feestje heeft gebouwd naar aanleiding van haar CITO-uitslagen. Het is een heel mooie prestatie dat deze school op een gemiddelde score van ruim 545 is uitgekomen. Dat is een feestje waard, want de gemiddelde CITO-score wordt gepubliceerd als een indicator voor de opbrengstgerichtheid van een school in vergelijking met andere scholen die een soortgelijk leerlingenprofiel hebben.⁶ Het is alleen niet zo netjes dat De Stokland in dat verband alle lof toezwaait aan de dertien uitblinkers: kenmerkend voor een (hoog) rekenkundig gemiddelde is nu juist dat het mede bepaald wordt door de (niet te lage) prestaties van de overige 27 leerlingen van groep 8a en 8b.

Maar de ergernis van Lisette van den Beld zit dieper. De eindtoets van het CITO is niet bedoeld om de kwaliteit (opbrengstgerichtheid) van scholen te meten en evenmin om de individuele leerlingen in een prestatierangorde te plaatsen. Op basis van een meting van het vorderingenniveau in Taal en Rekenen wordt gepeild voor welk type brugklas de leerling geschikt is. De redactie van het Jeugdjournaal heeft de kijkers dus op het verkeerde been gezet. Zij presenteert de eindtoets als een prestatietest, terwijl deze bedoeld is als een allocatieve geschiktheidstest. De redactie heeft de dertien uitblinkers te zeer in de schijnwerpers gezet, terwijl de centrale vraag had moeten zijn of alle leerlingen uit groep 8 dankzij het schooladvies en de CITO-toets in een optimale schoolloopbaan terechtkomen. Men moet niet speciaal de uitblinkers feliciteren, maar iedere leerling die erin geslaagd is naar het door hem of haar geambieerde brugklastype door te stromen. Het is onprofessioneel om naar aanleiding van de CITO-uitslagen een feestje te bouwen waar de mavo-, havo- en vwo-kanten het champagneglas mogen heffen, terwijl degenen die met een CITO-score van 528 of lager naar het beroepsonderwijs doorstromen, als mislukkelingen worden weggezet.

Wes Holleman

weblog onderwijs 22-5-2017

<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ <http://www.stokland.nl/>

² <http://nos.nl/artikel/2172765-brief-over-negeren-vmbo-ers-jeugdjournaal-maakt-veel-los.html> (12/5/2017)

³ <http://www.ed.nl/son-en-breugel/maud-kremers-uit-breugel-maakt-cito-toets-foutloos-ik-had-het-zelf-ook-niet-verwacht~a72c21ce/> (Eindhovens Dagblad 11/5/2017)

⁴ <https://www.facebook.com/lisettevdbeld/posts/10211166455950868> (10/5/2017)

⁵ Bron: <http://wijzeroverdebasisschool.nl/kennisbank-rekenen/cito-eindtoets/> (2017)

⁶ <https://www.scholnopdekaart.nl/Basisscholen/5253/1069/Basisschool-De-Stokland/Resultaten-eindtoets>